

FSMA

www.fsma.be

FSMA NEWS

Nieuwsbrief witwaspreventie

April 2018

In deze nieuwsbrief

STRIJD TEGEN WITWASSEN VAN GELD EN
FINANCIERING VAN TERRORISME

EVALUEER UW RISICO'S

Deze nieuwsbrief vervolledigt de informatie die eerder werd gecommuniceerd in de nieuwsbrieven van [20 december 2016](#) en [20 december 2017](#). Hij herinnert u aan de belangrijkste verplichtingen die de nieuwe antiwitwaswetgeving u oplegt in het kader van de beoordeling en het beheer van risico's van het witwassen van geld en de financiering van terrorisme (WG/FT).

De FSMA heeft op haar website [Gemeenschappelijke richtsnoeren betreffende de risicofactoren gepubliceerd, opgesteld door de Europese Toezichthoudende Autoriteiten \(ETA\)](#). Het doel van deze richtsnoeren is om u te begeleiden bij de analyse van de risico's van WG/FT waaraan u wordt blootgesteld alsook om u te helpen de passende waakzaamheidsmaatregelen te nemen voor de geïdentificeerde risico's.

UW PRIORITEIT: DE ALGEMENE RISICOBEOORDELING UITVOEREN!

De FSMA verwacht van u dat u uiterlijk tegen 30 juni een algemene risicobeoordeling uitvoert op niveau van uw onderneming met het oog op de implementatie van doeltreffende mechanismen om het witwassen van geld en de financiering van terrorisme te bestrijden. De FSMA zal een indicatieve praktische handleiding ter beschikking van de tussenpersonen stellen om hen te helpen om de risicobeoordeling uit te voeren.

U moet deze evaluatie ter beschikking houden van de FSMA.

De maatregelen die u neemt, zowel voor wat betreft uw organisatie als voor uw relatie met uw klanten, zijn in het bijzonder gericht op het efficiënt beheren en beperken van de WG/FT-risico's waaraan u wordt blootgesteld.

Om dit doel te bereiken moet u de risico's waaraan u wordt blootgesteld, kennen en begrijpen. Voordat u uw risico's beheert, moet u ze dus eerst identificeren en beoordelen!

Aandachtspunt: Deze nieuwsbrief is een praktisch hulpmiddel om het te volgen proces te beschrijven voor de implementatie van de risicogebaseerde benadering die door de wet wordt opgelegd. Dit document moet worden gelezen in samenhang met de wet van 18 september 2017, de gemeenschappelijke richtsnoeren betreffende de risicofactoren die zijn vastgelegd door de Europese Toezichthoudende Autoriteiten (ETA) en elk ander document (Reglement, circulaire, FAQ,...) dat de FSMA heeft gepubliceerd of zal publiceren op haar website: het vervangt deze niet, noch vormt het een precisering van de juridische tekst door de FSMA.

KORTE SAMENVATTING

1. Wie valt er onder de wet van 18 september 2017 tot voorkoming van het witwassen van geld en de financiering van terrorisme en tot beperking van het gebruik van contanten (hierna 'de wet van 18 september 2017')?

- De verzekeringsmakelaars die activiteiten uitoefenen in de takken 'leven';
- De andere verzekeringstussenpersonen (agenten en subagenten) die activiteiten uitoefenen in de takken 'leven' en buiten elke exclusieve agentuurovereenkomst werken;
- De makelaars in bank- en beleggingsdiensten;
- De kredietgevers;
- De vennootschappen voor vermogensbeheer en beleggingsadvies naar Belgisch recht;
- De bijkantoren in België van buitenlandse vennootschappen voor vermogensbeheer en beleggingsadvies;
- De beheervenootschappen van ICB en van AICB;
- De Belgische bijkantoren van beheer-vennootschappen van ICB en van AICB;
- De zelfbeheerde ICB en AICB, voor zover en in de mate waarin ze instaan voor de verhandeling van hun effecten;
- De alternatieve-financieringsplatformen;
- De wisselkantoren;
- De onafhankelijk financieel planners;
- De marktondernemingen.

2. Wat zijn uw verplichtingen met betrekking tot de risicogebaseerde benadering?

De risicogebaseerde benadering steunt op een risicobeoordeling op twee niveaus: een algemene risicobeoordeling op niveau van uw onderneming en een individuele risicobeoordeling voor elke klant.

De risicogebaseerde benadering is een proces dat uit 4 stappen bestaat:

OP NIVEAU VAN UW ONDERNEMING

1ste stap: De algemene risicobeoordeling

U beoordeelt de risico's van het witwassen van geld en de financiering van terrorisme waaraan uw onderneming is blootgesteld, rekening houdend met een reeks verplichte of niet-verplichte risicofactoren, door de volgende stappen te ondernemen:

1. De identificatie van de risico's;
2. De beoordeling van de geïdentificeerde risico's;
3. De definitie van de risicocategorieën.

2de stap: De definitie van het passende organisatorische kader

Uw organisatorisch kader bestaat uit uw beleid, procedures en interne controlemaatregelen die u helpen om de vastgestelde risico's te beperken en te beheren.

OP NIVEAU VAN DE KLANT

3de stap: De individuele risicobeoordeling

Elke klant is het voorwerp van een individuele risicobeoordeling, die bestaat uit de volgende stappen:

1. De identificatie van de risico's verbonden aan elke klant;
2. De beoordeling van de geïdentificeerde risico's per klant;
3. De classificatie van de klant in een risicocategorie.

4de stap: Toepassing van de waakzaamheidsmaatregelen die passend zijn voor de klant.

Alle bovenstaande stappen moeten periodiek **gedocumenteerd, herzien** en **bijgewerkt** worden, alsook wanneer een nieuwe gebeurtenis (het aanbieden van een nieuw product, de uitoefening van een nieuwe activiteit, ...) een impact kan hebben op de risico's waaraan u wordt blootgesteld en waardoor u bijgevolg uw risicogebaseerde benadering moet wijzigen.

1STE STAP: UITVOEREN VAN EEN ALGEMENE RISICOBEOORDELING

1 IDENTIFICEER DE WG/FT-RISICO'S WAARAAN U BENT BLOOTGESTELD

U identificeert verschillende 'risicofactoren', dat wil zeggen variabelen die, individueel of samen, het risico op WG/FT kunnen verhogen of verlagen.

- I. U moet verplicht rekening houden met de volgende risicofactoren:
  - a. De kenmerken van uw cliënteel;
  - b. De kenmerken van de producten, diensten of verrichtingen die u aanbiedt;
  - c. De betrokken landen of geografische gebieden;
  - d. Uw distributiekkanalen;
  - e. De factoren vermeld in bijlage I bij de wet van 18 september 2017 en de indicatieve factoren voor een mogelijk hoger risico waarnaar wordt verwezen in bijlage III bij dezelfde wet;
  - f. Elke andere relevante risicofactor (bv. Politiek prominente personen, belastingparadijzen, ...).

De risicofactoren zoals vermeld in bijlage II van de wet van 18 september 2017 kunnen ook in aanmerking worden genomen.

- II. U houdt rekening met verschillende **informatiebronnen** om uw risico's te identificeren: onder andere de conclusies van de nationale analyses (waarvan de resultaten u binnenkort zullen worden meegedeeld) en de Europese analyses van de risico's waarnaar wordt verwezen in artikel 16, § 3 van de wet van 18 september 2017, het advies van de Europese toezichthoudende autoriteiten over de WG/FT risico's voor de financiële sector van de Unie en [hun richtsnoeren betreffende de risicofactoren](#).

2 EVALUEER UW WG/FT-RISICO'S DIE U HEEFT GEÏDENTIFICEERD

U kent een score toe aan elke vastgestelde risicofactor en combineert deze factoren. Hiermee kunt u het WG/FT-risiconiveau bepalen dat aan elke situatie is verbonden.

Voor deze oefening kunt u meer of minder gewicht toekennen aan bepaalde risicofactoren die u meer of minder belangrijk vindt voor uw activiteit.

3 DEFINIEER UW RISICO-CATEGORIEËN

U definieert risicocategorieën waaraan u passende waakzaamheidsmaatregelen zal verbinden, in overeenstemming met [de gemeenschappelijke richtsnoeren betreffende de risicofactoren van de Europese Toezichthoudende Autoriteiten](#).

Om dit te doen, groepeert u binnen dezelfde categorie situaties die identieke waakzaamheidsmaatregelen vereisen (standaard, verhoogde of vereenvoudigde waakzaamheid).

Het aantal risicocategorieën hangt af van de omvang en aard van uw activiteiten.

Om dit te doen, kunt u bijvoorbeeld een risicoschaal met 3 categorieën gebruiken (laag risico, standaardrisico, hoog risico).

De algemene risicoboordeeling vormt een essentieel onderdeel voor de rechtvaardiging van het organisatorische kader (zie stap 2) dat u zal invoeren om de WG/FT-risico's die u heeft vastgesteld te beperken en te beheren.

2DE STAP: DEFINIEER HET GESCHIKTE ORGANISATORISCHE KADER

DEFINIEER UW ORGANISATORISCH KADER

- I. U definieert uw beleid, inclusief uw cliëntacceptatiebeleid, waarmee u uw klanten kunt indelen in de risicocategorieën die u in de eerste stap heeft geïdentificeerd.
- II. U controleert dat uw procedures voldoende de voorwaarden beschrijven voor het aangaan van zakelijke relaties of het uitvoeren van verrichtingen met of voor uw klanten. U zorgt er ook voor dat deze procedures uw werkwijze in de praktijk gedetailleerd beschrijven.
- III. U waakt erover dat uw interne controlemaatregelen u toelaten te verzekeren dat de vastgelegde procedures daadwerkelijk worden gerespecteerd.

Deze procedures zijn schriftelijk vastgelegd en worden permanent bijgewerkt. Waar nodig, past u uw bestaande procedures aan of stelt u nieuwe procedures op.

3DE STAP: VOER EEN INDIVIDUELE RISICOBEOORDELING UIT

1 IDENTIFICEER DE RISICO'S VAN DE KLANT

U houdt rekening met:

- De bijzondere kenmerken van de klant en de betrokken zakelijke relatie of verrichting;
- De algemene risicobeoordeling die u heeft uitgevoerd in overeenstemming met de eerste stap hierboven (waarbij met name rekening wordt gehouden met de risicofactoren bedoeld in de bijlagen I en III van de wet en eventueel die bedoeld in bijlage II).

2 BEOORDEEL DE RISICO'S

Combineer de risicofactoren die samen het WG/FT-risiconiveau bepalen dat aan een bepaalde zakelijke relatie of occasionele transactie is verbonden. In deze context kunt u beslissen om bepaalde risicofactoren een ander gewicht te geven.

3 RANGSCHIK DE KLANT IN EEN RISICOCATEGORIE

Op basis van de individuele risicobeoordeling die u heeft uitgevoerd, rangschikt u de klant in één van de risicocategorieën die werden gedefinieerd bij de algemene risicobeoordeling. Concreet:

- Als gevolg van de individuele beoordeling worden al uw bestaande klanten onderverdeeld in één van de risicocategorieën die u heeft gedefinieerd.
- Elke nieuwe klant wordt onderworpen aan een individuele beoordeling, waarna deze wordt geklasseerd in één van de risicocategorieën die u heeft gedefinieerd.
- Elke door een klant uitgevoerde verrichting zal worden geanalyseerd met betrekking tot de individuele risicobeoordeling en kan ertoe leiden dat u de klant indeelt in een andere risicocategorie. Indien de klant in een bepaalde risicocategorie wordt ingedeeld, betekent dit overigens niet dat alle verrichtingen die hij of zij uitvoert op dezelfde manier of in dezelfde mate zullen worden onderzocht en gecontroleerd.

4DE STAP: PAS PASSENDE WAAKZAAMHEIDSMATREGELEN TOE OP DE KLANT

PAS PASSENDE WAAKZAAMHEIDSMATREGELEN TOE OP DE KLANT

In overeenstemming met uw beleid en procedures, past u gepaste waakzaamheidsmaatregelen toe op de klant, afhankelijk van het feit of het geïdentificeerd risiconiveau hoog, standaard of laag is.

Door de intensiteit van uw waakzaamheidsmaatregelen te variëren op basis van de geïdentificeerde risico's, optimaliseert u het gebruik van uw middelen om een hoger niveau van effectiviteit te bereiken in de strijd tegen het witwassen van geld en de financiering van het terrorisme.

Uw waakzaamheidsplicht houdt voornamelijk in dat u:

- I. De klant identificeert en zijn identiteit verifieert door middel van één of meer bewijsstukken of betrouwbare en onafhankelijke informatiebronnen;
- II. Een beoordeling maakt van de kenmerken van de klant, het doel en de beoogde aard van de zakelijke relatie of de occasionele verrichting;
- III. Een voortdurende waakzaamheid aan de dag legt ten aanzien van uw zakelijke relaties.

- Voortdurende actualisatie⁽¹⁾: U beoordeelt en controleert periodiek uw algemene risicobeoordeling en individuele beoordelingen om ervoor te zorgen dat ze actueel en relevant zijn (in het bijzonder om mogelijke nieuwe WG/FT-risico's op te nemen). U verzekert zich ook van de relevantie en effectiviteit van de organisatorische maatregelen die u in stap 2 hebt genomen en verbetert deze indien nodig⁽²⁾.
- Zorg ervoor dat elke stap wordt gedocumenteerd en bewaard! U moet te allen tijde aan de FSMA kunnen aantonen dat de toegepaste maatregelen passend zijn voor de geïdentificeerde WG/FT-risico's⁽³⁾.
- Houd in gedachten dat één van uw belangrijkste verplichtingen in de strijd tegen het witwassen van geld en de financiering van terrorisme erin **bestaat om verdachte transacties te identificeren en aan de CFI te rapporteren!**

WELKE ACTIES ZAL DE FSMA ONDERNEMEN?

Als onderdeel van haar bevoegdheden als toezichthoudende autoriteit, zal de FSMA u **formeel** een verzoek om informatie sturen⁽⁴⁾ om de nodige informatie te verzamelen om uw WG/FT-risicoprofiel vast te stellen. Net zoals u bent onderworpen aan de wettelijke verplichting om een risico-gebaseerde benadering toe te passen, moet ook de FSMA een SWG/FT-controlemodel hebben dat is gebaseerd op een risicobeoordeling. Deze verplichting wordt ook uitdrukkelijk vermeld in de wet van 18 september 2017 (artikelen 7 en 87).

De aldus verkregen informatie zal de FSMA in staat stellen om haar risicobeoordeling uit te voeren en prioriteiten te stellen voor haar controleacties.

U ontvangt later meer informatie over dit verzoek.

⁽¹⁾ Artikel 17, al. 1 en 3, van de wet van 18 september 2017.

⁽²⁾ Artikel 8, § 4, van de wet van 18 september 2017.

⁽³⁾ Artikel 17, al. 2, en 19, § 2, al. 3, van de wet van 18 september 2017.

⁽⁴⁾ Overeenkomstig artikelen 87, § 1, al. 3 en 99 van de wet van 18 september 2017.